

Burgemeester en Wethouders
van gemeente Kerkrade
Postbus 600
6460 AP Kerkrade

Per mail: bestuurssecretariaat@kerkrade.nl

Kerkrade, 28 januari 2021

Onderwerp: Advies op nota 'Aanvullende financiële middelen Vie-niet fysiek'

Bijlage: -

Geacht College,

Onderstaand bieden wij U de conclusies, constatering en adviezen van onze commissie inzake de nota 'Aanvullende financiële middelen Vie-niet fysiek', zoals besproken ter online-vergadering van de Adviescommissie op 26 januari 2021, aan.

Algemeen

Met instemming hebben wij geconstateerd dat ons advies inzake het 'Lokaal Uitvoeringsprogramma Vie' de nodige aandacht en bijval kreeg tijdens de gecombineerde commissievergadering van maandag 19 januari jl. De Adviescommissie voelt zich gesterkt door de beraadslagingen in de raadscommissie, die inhoudelijk grotendeels langs dezelfde lijnen liep zoals in ons advies geformuleerd.

Kortom: wij zijn ingenomen met de brede steun voor het uitvoeringsprogramma en het advies van onze commissie.

Tijdens deze commissievergadering bevestigde wethouder Wiermans het krantenbericht, dat hij voornemens was de raad voor te stellen om €500.000,- extra ter beschikking te stellen voor het uitvoeringsprogramma Vie. Dit voornemen is vertaald in een daartoe strekkende nota. Hierin wordt gerefereerd aan ons advies en de wens van de gezamenlijke raadscommissie voor het extra aanjagen van interventies ten faveure van mensen onderaan de maatschappelijke ladder, een moeilijk bereikbare doelgroep.

Als voorzitter Adviescommissie heb ik mij de dag na de gezamenlijke commissievergadering gemeld met het verzoek de nota te mogen ontvangen, zodat wij hierop een advies zouden kunnen uitbrengen. Het College heeft daarop positief gereageerd. We stellen het op prijs dat we ten aanzien van de voorgenomen inzet van deze extra middelen in de gelegenheid worden gesteld een advies uit te brengen.

Advies inzake middelen

Onze commissie juicht een extra inzet van middelen toe, juist om moeilijker bereikbare doelgroepen in de stad te bereiken. Hier is, zo blijkt ook uit wetenschappelijk onderzoek, een hoog rendement te behalen. De wijk, buurt en straat staat voor de Adviescommissie, zoals ook in het eerste advies, centraal. De commissie constateert dat in het voorstel het bedrag van €500.000,- gevoteerd wordt voor een periode van vier jaar. Het eerste jaar vanuit incidenteel vrijkomende middelen uit het sociaal domein. Daarna wordt ieder jaar bekeken of diezelfde middelen beschikbaar zijn. De gemeenteraad is daarvoor vanuit haar budgetrecht aan zet. De Adviescommissie daagt het College en raad uit deze middelen hoe dan ook te vinden, ook als het 'surplus' uit het sociaal domein in de komende jaren een keer niet beschikbaar zou zijn. Ook indien hiervoor een oud voor nieuw exercitie noodzakelijk is. De commissie merkt voorts op dat het beschikbaar stellen van de extra middelen niet parallel loopt met 'de lange adem' die voor Vie gedefinieerd is. Een termijn van 10 jaar is door de raad vastgelegd. We geven in overweging om ook voor de extra middelen die nu worden voorgesteld te kiezen voor een langere termijn dan de voorgestelde 4 jaar.

De Adviescommissie zou graag een concretere invulling zien van de middelen die aanvullend worden ingezet, maar realiseert zich terdege dat ook hier voldoende tijd nodig is om programma's, activiteiten en strategische aanpak voldoende te laten uitkristalliseren.

We adviseren om met jaarprogramma's te gaan werken, zowel inhoudelijk als financieel. Vertaal de aanpak naar de Kerkraadse context, formuleer heldere criteria en ontdek zo de succesfactoren.

Inzet middelen

Als eerste adviseren we de extra beschikbare middelen niet als 'stand-alone' te beschouwen, maar nadrukkelijk in inhoudelijke samenhang met de jaarlijks beschikbare €1.2 mln. te beschouwen.

Commissie breed wordt co-creatie als uitgangspunt gesteld voor de inzet van de middelen. Co-creatie met de burger staat centraal, maar ook partners in de wijk, buurt en stad moeten worden geactiveerd om (extra) middelen doelgericht in te zetten. Zoek die partners proactief op. Activeren van inwoners van Kerkrade is de beste preventie die er is.

De extra middelen worden ingezet op drie punten om de inzet vanuit Vie te versnellen en te intensiveren. En financieel en beleidsmatig te faciliteren.

In concreto gaat het de voorliggende nota om:

1. Het ophalen en financieel ondersteunen van ideeën op straat- en buurniveau. Met het oog hierop wordt ingezet op een intensievere en andere wijze van communicatie.
2. Het faciliteren en aanjagen van ontmoetingen van diverse partners door de Innovatiehub, waarbij de uitwisseling van ervaringen en werkende oplossingen prominent de aandacht hebben.
3. Het financieel en beleidsmatig faciliteren van de onder 1 en 2 aangegeven targets.

Ad 1.

Als Adviescommissie onderschrijven wij het belang van de inzet van extra middelen op straat- en buurniveau. Durf daarbij ook te investeren in concrete activiteiten. Binnen de commissies werd een aantal voorbeelden hiervan besproken. Ter illustratie: organiseer open dagen met de sportverenigingen. Het mes snijdt aan 2 kanten. De inwoner en primair de jeugd wordt aangezet tot sport en dus bewegen, en de verenigingen kunnen zo hun ledenbasis verbreden. Willen deelnemers lid worden van een vereniging, maar laat de inkomenspositie een lidmaatschap niet toe, faciliteer dat dan vanuit Vie, mochten daar geen reguliere middelen voor beschikbaar zijn.

Zoek naar slimme verbindingen met middelen uit andere beleidssectoren en zet die in, zoek daarbij synergie met de Vie middelen. We refereren hierbij aan uw constatering dat “...er naast gezondheidsproblematiek factoren op de aangrenzende domeinen spelen waardoor de mindset niet primair ligt of beter gezegd ‘kan’ liggen bij een gezonde leefstijl”. De schuldenproblematiek waar veel burgers mee kampen speelt vaak een bepalende rol.

Het inzetten van zelfsturing en empowerment op straat- en buurtniveau onderschrijven wij van harte. Dit met gebruikmaking van de inzet van de natuurlijke leiders in de wijk. Bouw ook waar mogelijk verder op structuren in de wijk die al goed functioneren. Ook daar kan het verenigingsleven een rol spelen. Het is van belang mensen te laten ervaren dat er naar hen wordt geluisterd, dat hun inzet ertoe doet, dat zij zelf aan zet zijn om invulling te geven aan een gezondere en vitale toekomst. De commissie realiseert zich dat dit geen sinecure is. Het vergt een forse en slimme investering om Vie te laten uitgroeien tot een levende energie- en inspiratiebron voor mensen. Geloof in eigen kunnen en de ervaring om voor vol te worden aangezien, het zien dat ze ertoe doen is één van de belangrijkste pijlers in de motivatie om *sneller* te veranderen en het nieuwe gedrag *langer* vol te houden (Bandura). Dat geeft mensen spreekwoordelijk ‘vleugels’. Zeker als hun initiatieven worden ondersteund. Dan willen Truus en Henk van de bank! Dit vergt een betrokken en betrouwbare overheid, hulp- én hoopverleners die tussen de mensen staan en hun taal spreken. We adviseren de dialoog aan te gaan, behoeftes te inventariseren en zo te identificeren welke ‘dromen’ de bewoners echt hebben voor hun toekomst. En dromen is pas mogelijk als mensen (af en toe) uit de survivalmodus kunnen.

Vandaar onderschrijven wij uw stelling dat het bottom up werken vanaf de vloer van de samenleving een intensivering en andersoortige wijze van communicatie vergt. Communicatie is in onze ogen bij uitstek hét bindmiddel en de Haarlemmerolie voor gedragsverandering en groeikracht van mensen. Daarbij mag communicatie nadrukkelijk geen boodschap zijn die klassiek van zender naar ontvanger wordt gestuurd. Het gaat volgens onze commissie primair om het aangaan van de dialoog met de burger.

Dit loopt als een rode draad door ons uitgebrachte advies. Niet de programma’s en de professionals zijn leidend, maar de inwoner, waar de interventies op zijn gericht. Dat vergt dienstbaarheid, openheid, respect en echte interesse in de ander. Dat wordt geleidelijk verinnerlijkt, versterkt het zelfvertrouwen en de kracht van het individu en de groep om zelf verantwoordelijkheid op te pakken, boven zichzelf uit te stijgen en met zelfvertrouwen de vleugels uit te slaan.

Gezonde, vitale en betrokken mensen zijn de toekomst en het handelsmerk van Vie Kerkrade. Zij zijn het gezicht van de leefbaarheid en de identiteit van deze mooie en unieke stad. Zij zijn het echte goud.

Samenvattend: Als Adviescommissie zijn we uitgesproken positief over de extra inzet voor het werken van onderop. Maar zoals u zelf aangeeft is dit makkelijker gezegd dan gedaan. Naar ons oordeel ligt de sleutel in de wijze waarop de communicatie met de mensen wordt ingericht. Dat het anderen niet is gelukt, mag niet als excuus gelden. Het is de ultieme uitdaging om dit in Kerkrade letterlijk voor elkaar te brengen. Al moeten we diep graven om het echte goud boven te halen. Dit vergt als partners een echte koempelmentaliteit.

Wij nodigen u uit om opdracht te geven om een Actieplan Communicatie te laten ontwikkelen. Geen klassiek communicatieplan, maar een concreet plan dat ontstaat in co-creatie met de relevante doelgroepen.

De Adviescommissie is graag bereid haar kennis en ervaring te delen en specifiek over dit onderwerp met het kernteam Vie van gedachten te wisselen.

Ad 2.

Als Adviescommissie onderschrijven we het belang hiervan. Zeker als dit de vorm krijgt door samenspraak met betrokkenen. Ook hier staan co-creatie en dialoog centraal. Dus niet enkel praten over mensen als 'onderwerp' van hulpverlening, maar samen met hen als verantwoordelijk 'onderwerp'. Het gaat immers over de toegevoegde waarde aan hun leven. Daar staan zij zelf voor het belangrijkste deel voor aan de lat.

Kennis van, en inzicht in, de waardebeleving van mensen is cruciaal en kan in deze co-creatie worden verhelderd. Dit is in onze ogen de beste garantie voor de effectiviteit van de ondersteuning en het realiseren van veerkracht.

Als Adviescommissie stellen wij het op prijs dat de Innovatiehub de opdracht krijgt om borg te staan voor deze co-creatie.

Speerpunt Jeugd (13 - 24 jaar)

De Adviescommissie wil graag een warm pleidooi houden voor onze jeugd. Zet ook daar financieel en beleidsmatig op in. De jeugd heeft de toekomst, sterker de jeugd is onze toekomst. Het is een cliché, maar tevens een waarheid als een koe. Investerings in de jeugd zijn heuse diepte-investeringen. Wij adviseren om meer aandacht te schenken aan de jeugd van 13 tot 24 jaar, de middelbare schooltijd en de adolescentie. Deze groep krijgt geen specifieke aandacht bij de aanpak van Vie, terwijl deze groep in een cruciale vormende levensfase verkeert. We adviseren om deze doelgroep in de volle breedte mee te nemen in de aanpak van Vie.

Ook ten aanzien van onze jeugd geldt, dat zij zelf aan de lat willen staan als het gaat om hun levenswijze en hun toekomst. In de ogen van onze commissie is het zaak dat Vie waarde toevoegt aan hun zoektocht. Dat vereist dat we inzicht hebben in hun waardebeleving. Vie staat voor de uitdaging om de kunst te verstaan om aan te sluiten bij en in te spelen op hun interesses en gevoelens. De communicatie moet hierop gericht zijn. We merken daarbij op dat de jeugd haar eigen wijze van benadering en wijze van communiceren kent. Dat geldt voor elke leeftijdscategorie, maar door de revolutie in de informatietechnologie in ongekende mate voor onze jeugd. Jongeren bereiken is vaak effectief door hun smartphone te bereiken. Het gaat erom relevant én leuk te worden gevonden. Liefst met aansprekende en creatieve filmpjes, foto's en boodschappen.

Ons advies is, speel daarop in, bereik de jeugd op de manier die ze verwachten en die ze ook sneller zullen omarmen. Ook hier is co-creatie en dialoog de sleutel tot succes.

Wij adviseren het College om de uitdaging van op de doelgroep jeugd afgestemde communicatie aanpak te laten ontwikkelen. Samen met de jongeren zelf zien wij het als een uitdaging om een op hun groep gericht 'challenge programma' te ontwikkelen. Hierbij kunnen ook influencers hun diensten bewijzen.

Wij adviseren het College derhalve de doelgroep jeugd (13-24 jaar) als 'speerpunt' toe te voegen en binnen het te ontwikkelen Actieplan Communicatie een stevige herkenbare plek te geven.

Als achtergrond geven we graag mee dat uit onderzoek blijkt dat liefst 48% van de jongeren aandacht wil besteden aan hun gezondheid. En dat zij kiezen voor opleidingen met perspectief op de arbeidsmarkt. De lijst met gebruikte apps en toepassingen is lang en gevarieerd. Leefstijlinterventies voor de jeugd staan o.a. in de databank 'Effectieve jeugdinterventies'. Met de ervaring en expertise van kennisinstellingen als Open Universiteit en Universiteit Maastricht in de regio, kunnen deze interventies in het concept Vie een plek krijgen. Het wiel hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden.

Tot slot

De vergadering over de nota 'Aanvullende financiële middelen Vie-niet fysiek' was geanimeerd. Tal van aandachtspunten, voorbeelden en invalshoeken zijn bediscussieerd en afgewogen. In het voorliggende advies is hiervan een samenvatting weergegeven. De commissie adviseert het College de notulen integraal aan te bieden aan het kernteam Vie, zodat deze meer gedetailleerde input meegenomen kan worden in het bouwen aan de Vie-beweging.

De commissie ziet graag haar advies als bijlage meegestuurd bij de collegenota inzake het 'Aanvullende financiële middelen Vie-niet fysiek' die richting de raad gaat ter behandeling in de raadscommissie op 2 februari 2021. We realiseren ons dat een schriftelijke reactie van het College op ons advies vóór 2 februari niet haalbaar is. We zullen de vergadering online volgen en zijn benieuwd naar de mondelinge reactie van de portefeuillehouder op ons advies. Een formele schriftelijke reactie van het College ziet de Adviescommissie daarna graag tegemoet.

Namens de Adviescommissie Vie – Leven in beweging,

Martin Eurlings
Voorzitter